

52732/1°

/P
/Woo

EW 7

DISSERTATIO MEDICA

INAUGURALIS,

DE

SCROFULA.

Digitized by the Internet Archive
in 2018 with funding from
Wellcome Library

<https://archive.org/details/b30382257>

DISSERTATIO MEDICA
INAUGURALIS,

DE

SCROFULA.

QUAM,

ANNUENTE SUMMO NUMINE,

Ex Auctoritate Reverendi admodum Viri,

D. GULIELMI ROBERTSON, S.T.P.

ACADEMIÆ EDINBURGENÆ Praefecti;

NEC NON

Amplissimi SENATUS ACADEMICI consensu,

Et nobilissimae FACULTATIS MEDICÆ decreto,

PRO GRADU DOCTORIS,

SUMMISQUE IN MEDICINA HONORIBUS AC PRIVILEGIIS.

RITE ET LEGITIME CONSEQUENDIS;

Eruditorum examini subjicit

JACOBUS WOOD,

BRITANNUS,

Soc. Reg. Med. Edin. Sod. Extraord.

Nec non

Praefidii Regii Tuesis Chirurgus.

QUAM MAXIME FIERI POTERIT, DABO OPERAM.—CICERO.

Ad diem 24 Junii, hora loquoque solitis.

EDINBURGI:

Apud BALFOUR et SMELLIE,

Academiae Typographos.

M,DCC,XCI.

Viro Honorabili

J O A N N I V A U G H A N,

Exercitus Britannici Imperatori,

Senatori Integerrimo,

Legionis 46tae Tribuno,

Nec non

Regio Praesidii Tuetis Praefecto,

Hanc Dissertationem,

Summae Observantiae,

Animique beneficiorum haud immemoris,

Testimonium,

D. D. D. CQUE

A U C T O R.

DISSERTATIO MEDICA

INAUGURALIS,

DE

SCROFULA.

CUM malum, de quo hic agitur, in nostra Britannia frequenter occurrat, aerumnas infortuniaque haud levia, imo saepe exitium, adferat, et indies celeriter ingravescere videatur; idcirco paucula de ipsius natura, et medendi ratione, proferre ausus sum. Ad tantum malum, quod potentis hostis instar rapide progreditur, et stragem caedemque horrendam undique variis formis dat, vincendum, omnes medicinam facientes conspirare decet. Medicus suae sibi

impotentiae confcius, omni spe abjecta, labascit, aegerque infelix vitam misere agit, aut morte tandem sublevatur : His rebus inductus, in hujus mali naturam animum semper summo cum studio intendi ; jamque hanc occasionem sententiam meam in vulgus edendi libenter arripio. Haud equidem spero me aliquid novi super hac re allaturum ; hoc tantum volo, me aliquid, quamlibet exiguum, ad morbi indolem melius intelligendam, conferre vehementer exoptare ; donec tandem aliquod luminis morbo affundatur, veritasque ipsa demum, repetitis posterum tentaminibus, e templi sui penetralibus forsitan evocetur.

Hic morbus veteribus bene innotuit ; nunc autem dierum indies invalescere, radicesque altius agere videtur : Variis apud varias gentes nominibus insignitus est ; apud Graecos, *κοιταξ* ; apud Latinos et Arabes, *Scrofula*, vel *Struma* ; apud Gallos *Les Ecouelles* ; apud Italos, *La Scrofola* ;

folia, et denique apud Anglos, *King's Evil*, audit : Plurimosque hoc vitio laborantes ab Angliae et Galliae regibus, quos morbo medendi virtute haereditaria praeditos esse, vulgus credere, contactos fuisse, memoriae proditum est.

DEFINITIO MORBI.

“ Glandularum conglobatarum, praesertim in collo, tumores ; labium superius et columnae nasi tumida ; facies florida ; cutis levis ; tumidum abdomen.” Hoc caractere a celeberrimo Culleno scrophula insignita est ; et hoc genere quatuor morbi species complectitur.

“ 1. Scrophula (*vulgaris*) simplex, externa, permanens.

“ 2. Scrophula (*mesenterica*) simplex interna, cum pallore faciei, inappetentia, tumore abdominis, et foetore faecum insolito.

“ 3. Scro-

“ 3. Scrophula (*fugax*) simplicissima, et tantum circa collum, plerumque a resorptione ex ulceribus capitis proveniens.”

“ 4. Scrophula (*Americana*) cum Framboesia conjuncta.” Cum vero hae etiam species cunctas morbi formas non complectantur, character plenius intelligetur ex

HISTORIA MORBI.

Prima scrofulae signa adeo sunt varia et multiplicia, ut nullus morbi cursus regularis, ac sibi constans, indagari queat; idcirco morbum in duas varietates, *externam*, scilicet, et *internam*, distribuemus: Hanc morbi divisionem duplici de causa anteferimus, tum quod morbi conspectus inde fit clarior; tum quod mihi hanc rem saepe perpendenti persuasum est, scrofula externa existente, viscera esse plerumque labis immunia,

munia, et, vice versa, visceribus partibusque internis eodem affectis, nulla mali signa externa plerumque se prodere.

Scrofulae *externae* prima signa saepe sunt ophthalmia inveterata, labiumque superius plus minus tumidum, medioque rimula fissum; hic labii tumor nonnunquam ad nasi columnam usque pertingit: Aliquando, his signis absentibus, a glandularum maxillarium aut colli lymphaticarum tumoribus orditur: Saepe etiam, his omnibus symptomatibus absentibus, articulos majores, humerum, cubitum, coxendicem, genuaque, pariterque glandulas lymphaticas dorsi profundiores, et aliquando pectus, manumque averfam, adoritur; aliquando manuum ac pedum digiti tentantur: Genu affecto, apud Anglos, *White Swelling*, nominantur: Quo nomine alii quoque genuum tumores, licet ex labe strumosa non pendeant, appellantur. Glandularum maxillarium aut colli lymphaticarum tumores sunt

ple.

plerumque mobiles, rotundi, quadamque resiliendi vi praediti, doloris cutisque decolorationis expertes, saepe gradatim decrecentes evanescent; nonnunquam annos immutati manent; saepe vero dolore correpti inflammationem patiuntur, tandemque in suppurationem desinunt: Quando ita se res habent, morbus plerumque lente progreditur, tumor primo mole augetur, fit mollior, magisque immobilis; cutis sub hoc tempus nitorem et colorem purpureum induit, tandem magis rubescit, donec tandem fluctuatio subtus tactu percipitur. Articulorum caeterarumque corporis partium tumores plerumque sunt ab initio molles, raro mobiles, articulo circumdantur, motumque impediunt; integumenta pariter saepe non decolorantur, sed, etiam finita suppuratione, crassa et pallida manent. Omnes tumores strumosi inter suppurandum primo parum dolent, donec ligamenta vel cartilagine laedantur, aut ossa carie quadam, quae *spina ventosa* audit, afficiantur. Glandularum

sub

sub maxillis colloque sitarum, praecipue articulorum, caeterarumque corporis partium, tumores, suppuratione facta, sine ruptura perstant, et aliquando nunquam rumpuntur; quando vero hoc fit, aut arte aperiuntur, qui in collo aut sub mentum sedent, fluidum tenue, serosum, pure plus minus commixtum, effundunt; et substantia alba casei, aut lactis preffi, aut nuclei instar, quae e loco suo aegre discedit, in ulceris fundo conspicitur; qui hanc substantiam continent, plerumque vehementer dolent, et inflamman-
 tur: Articulorum autem, caeterarumque corporis partium, tumores, primo substantiam magis purulentam, quam qui sub maxillis, et in collo sedent, effundunt; haec autem quoque ab initio est tenuior pure quod ex abscessibus *phlogisticis* effunditur; sanie effusa, tumor brevi sub-
 fidit; ulcerum vero sanitas ulterior ex ipsorum situ, ossiumque statu, pendet: Articulorum glandularumque dorsi profundarum abscessus saepe tardissime sanantur: Si ossa exulcerentur, nulla
 nisi

nisi a manu chirurgi levaminis spes ; sin minus, motu tamen articulorum quodammodo impedito, tandem sanantur. Colli autem maxillariumque glandularum ulcera benigniora sunt ; neque enim multum serpunt, neque profundiora fiunt. Observandum est tamen, ulcerum margines nullam cicatricis cito formandae speciem prae se ferre ; saepe enim in hoc statu diutius perstant ; tandem vero ad sanitatem spectantes sanantur ; postea alii tumores in medium prodeunt, eundemque cursum ac priores currunt ; hos demum alii excipiunt, donec tandem omnes, cicatricibus indelebilibus, foedis, plerumque pallidis, ac laevibus, aliquando vero rugosis, relictis, conglutinantur : Hoc modo morbus fauste terminatur : Interdum vero non adeo in sanitatem proclivia sunt ; numero enim et mole, in variis corporis partibus nascentia, augentur, ligamenta et cartilagine rodunt, ossa carie afficiunt, tantaque fit humorum detractio, ut aeger marcore afficiatur, tantaque saniei vis absorbetur,

betur, ut *febris hectica*, et mors tandem superveniant. Ulcera anni tempestatibus quodammodo conjungi observat clar. Cullenus ; hyeme ac vere se ostendunt, aestate vero sanescunt.

Scrofula coxendicem afficiens quibusdam singularibus stipatur ; prima signa sunt dolor, partisque femoris superioris tumor, insignis claudicatio, vitiumque aeger ad genu, quod curvum est, referre solet ; artus enim aegro erecto stanti longiusculus fit ; si tumor faulse depleatur, abscessusque coeat, artus haud parum curtabitur, et sic per totam vitam curtus persistabit.—Facies nonnunquam eruptionibus, ulculculisque strumosis afficitur, quae humorem tenuem ac ferofum effundunt, et plerumque, cicatrice nulla facile percipienda relicta, sanescunt ; et haec morbi forma saepe, nullo alio signo manifesto, occurrit.—Fistulam lachrymalem, quippe qua strumosi haud raro laborant, ad scrofulam saepe referendam judicamus. Insignis mammarum

tumor, quippe quem nullus fere dolor, aut durities notabilis comitentur, quique usitatis in hoc morbo remediis saepe cedit, ad hoc vitium haud immerito referendus videatur ; hujusmodi mammam, libras quindecim ponderantem, quae mole ac pondere solum aegrae molestiam attulit, cultro se excidisse memorat clar. Hunter.

Testes pariter aliquando tumoribus afficiuntur, qui, eo quod scrofulam quibusdam referunt, non sine jure ex hac labe pendere censeantur. Nonne abscessus, qui musculos psoas, quadratosque lumborum afficiunt, eodem referendi sunt ? Harum partium inflammatio in abscessum abiens proculdubio fieri potest. Nonne bronchocele pariter ad idem vitium pertinet ?

Jamque scrofulae externae signis, quantum me penes fuit, enumeratis, hoc unum addam, quavis parte hominis in scrofulam praecclivis forte incisa, vulnus quadantenus ulceris strumosi speciem

speciem saepe prae se laturum ; neque eadem, qua vulnus corporis a labe immunis, facilitate sanandum.

Scrofula interna.—Ex omnibus hujusmodi viscerum affectionibus, scrofula mesenterica, secunda species generis scrofulae in Nosologia Methodica clar Culleni, animos nostros prima in se convertit. Prima hujus mali signa sunt abdominis molestiae et doloris sensus, appetitus et dejectiones abnormes ; hic molestiae sensus, praecipue post cibum assumptum, percipitur ; facies simul pallet ; habitusque corporis laxus ac flaccidus, languor insignis, ab omni exercitationis genere averlatio, adsunt : Abdomen brevi praeter naturam tumet ; nulla ciborum appetentia ducitur ; sitis praeter solitum, et superficiei, volarumque praesertim calor, intenditur ; spiritus foetet ; abdominis dolor frequentior est ; pulsus jam frequens ac parvus fit ; hectica accenditur ; summae lassitudinis sensus angit : Jam ventris
pro-

proluvies spumosa ac olida plerumque vexat ; marcor indies augetur ; ossa, praesertim ad articulos caputque, praeter naturam mole augeri videntur ; costae depressae, spinaque dorsi saepe torta evadunt. Jamque macies fit universalis, hectica ingravescente, mors tandem miserum e medio aufert : Cadavere inciso, mesenteriae glandulae mole auctae, erosae, ulceribusque foedae, conspiciuntur.

Pulmonis scrofula, quippe qui e visceribus hac labe frequenter afficitur, et phthisis pulmonalis scrofulosa vocatur, proxime memoranda est ; hujus vero phaenomena, quippe quae figillatim tractare adsolet, hic loci enumerare haud licet : Signa fere eadem ac phthisis, ex quavis alia causa abortae, sunt ; curriculum suum lentius plerumque absolvit ; certius autem, si fieri possit, exitium adfert ; cumque quamplurimos hoc morbo mortuos viderim, phthisis ex hac labe saepius, quam ex quavis alia causa excitari, facile

facile adducor ut credam. Si quaedam scrofulae signa, aut proclivitas in morbum se prodant, aegerque a levi catarrho, tussicula sicca, aut spirandi difficultate afficiatur, pulmonem scrofula tentari jure colligere licet : Haec signa in tempus diuturnum saepe perstant, donec tandem progressu graviora facta, et hecticae magis per timefcenda symptomata supervenientia, misero exitium afferunt.

De aliorum viscerum scrofula, quippe cui nulla exempla vidisse contigit, quae omne dubium penitus tollunt, sine errandi formidine dicere non possum : Uterum vero, aliorum auctoritati innixus, scrofula affici crediderim ; uterus enim saepe mole praeter naturam augetur ; cum hujusmodi tumor in morbo affectis occurrat, hocce viscus vitii generalis particeps esse, suspicari fas est.

Jecur et splenem hoc morbo laborasse fertur ;
de

de signis autem horum morborum propriis fide fatis certa dicere nequeo : Nonne scrofula jecur corripuens potest esse causa signorum, his, quae hepatitiden comitantur ac sequuntur, similia ?

Cum infantes aetate, qua actio *solidi vivi*, et praecipue cerebri, valida non fit, hydrocephalo afficiantur ; cumque struma actionem corporis sanam plane imminuat ; nonne igitur cerebrum hoc vitae tempore facilius tentetur, et hydrocephalus ex vitio strumoso suboriatur ?

Potestne scrofula unquam esse localis, aut in aliqua corporis parte, sine totius corporis proclivitate, existere ? Si opportunitas in morbum sit generalis, ullane datur corporis fibra, quae morbo non sit obnoxia ?

Antequam scrofulae historiae finem faciam, quaedam de rachitide, quippe quae a nonnullis, eo quod struma nonnunquam conjungatur, eadem

dem ac scrofula indole esse putatur, observanda sunt : Clar. Cullenus rachitiden pendere opinatur ex defectu secretionis materiei osseae, quam natura, aetate, qua rachitis manifesta fit, comparat. Hosce duos morbos secum invicem conferre nolo, quippe, qui etiamsi hoc fecissem, nihil tamen certi statuere possim ; neque sane haec res magni mihi momenti esse videtur ; de rachitide medenda parum discrepant medici ; eadem etiam remedia, quae scrofulae curandae idonea sunt, contra rachitiden quoque plurimum valent ; hoc unum monere ausus fuerim, atoniam scilicet, quae quodam vitae tempore scrofulae signa excitat, modo existat, quando materiem osseam suppeditare natura voluerit, conatus hujus irritos quodammodo reddere, et rachitiden excitare.

C A U S Æ

CAUSÆ PRÆDISPONENTES.

Hic loci opinio, qua statuitur scrofulam esse morbum haereditarium, perscrutanda videatur. Morbum, accurate loquendo, non esse haereditarium, licet proclivitas saepe sit, facile crediderim : Hoc intellectum volo, nullum nempe humorum a parente ad prolem transmissorum vitium immutabile, quod revera existat, quodque morbi naturam constituere dicitur, satis esse manifestum ; imprimis, quia morbus saepe sponte decedit ; si autem quodvis humorum vitium immutabile existeret, quomodo, quaeso, foras expelli posset ? Deinde, si quae humorum inquinantium transmissio toret, nonne proles quaevis cujusvis parentis strumosi morbo semper afficiatur oportet ? Cum nemo mali immunis esse queat, sicuti in lue venerea evenire adsolet ;

aliter

aliter autem se res habet ; unus enim e liberis
 saepe solus morbo tentatur ; et denique, quia
 morbus in quibusdam locis prae aliis invalescit :
 Non pauci afferunt infantem e regione in qua
 morbus ignotus est, in loco ubi invalescit, ad-
 vectum, scrofula correptum fuisse, et vice versa,
 infantem in scrofulam proclivem, e locis quibus
 morbus familiaris est, in coelum sub quo mor-
 bus ignotus est, deductum, morbi evasisse im-
 munem ; hoc est, scrofulam in regionibus, ubi
 causae excitantes non existunt, nunquam se of-
 tendere : Hinc igitur colligerem scrofulam mor-
 bum haereditarium haberi non posse, nullo a-
 lio sensu, nisi quod quaedam solidorum condi-
 tio, quae proclivitatem dat, a parentibus ad pro-
 lem descendit, quae corpus causarum excitan-
 tium viribus magis obnoxium reddit ; neque
 ullum temperamentum, aut capilli, orisque co-
 lorem, in hunc morbum prae aliis proclivia esse
 haberem ; morbus enim, ut quorundam obser-
 vatione constat, non minus qui fusco, quam

qui eximio oris colore praediti sunt, adoritur: Judaeorum Londinensium enim soboles, quorum plura exempla vidi, et complures Æthiopes in hac insula morbo tentantur; praeterea Simiae, Gallinae Africanæ, Sues, Ovesque saepe scrofula afficiuntur; quae omnia opinionem qua statuitur, proclivitatem in scrofulam e quovis temperamento, orisve colore, pendere, funditus convellunt; fieri quidem potest, ut qui laxo ac molli corporis habitu, capillis flavis, rubris, caeruleisque oculis praediti sunt, in hunc morbum prae aliis procliviores sint.

Hinc pessimi effectus, ex eo quod hominibus firmiter persuasum sit, scrofulam, accurate loquendo, morbum esse haereditarium, profluxerunt: Haec enim opinio saepe impedit, quominus auxilia idonea adhibeantur; medico omnem spem adimit, plurimisque familiis plurimum aerumnarum, miseriaeque fons et origo extitit; contraria autem opinio omni ex parte salutaris est,

est, et sane vera quoque videtur ; aegrotantem hilarem reddit ; parentes ad rationem morbi praecavendi inducat ; medico spem ac fiduciam conciliat, et nullatenus generali medendi rationi repugnet. Porro, hac de morbo sententia stabilita, fieri potest, ut morbi natura accuratius indagetur, tandemque malum, quod nunc dierum adeo increbrescit, magna ex parte, causis bene notis, tollatur. His positis, mihi persuasum est, opportunitatem in scrofulam, qualem supra descripsimus, esse vel haereditariam, hoc est, a parente ad prolem descendere, vel congenitam, vel nobiscum natam, vel demum acquisitam *, hoc est, potestatibus nocentibus post partum corpori admotis, aboriri : Cum autem vera generationis theoria ignoratur, modi quo proclivitas congenita oriatur, rationem reddere non audeo : foetus in utero, quavis matris valetudine adversa, aut casu, opportunitate facile corripipotest ;

* Vid. Cel. Greg. Conspect. Med. Theoret.

potest ; proclivitas vero acquisita, causis sequentibus post partum oriri potest.

Quicquid imminuit aut non satis sustinet corporis robur ; pravus nutritus ; aer humidus ; immundities ; somnus nimius ; vestimenta nimia ; cibus quantitate et qualitate peccans * ; praesertim farinacea nimia, quae concoctu difficilia, ventriculum ultra modum distendendo, infirmant, et concoctionem corrumpunt, ita ut idoneum et necessarium chyli subsidium corpori non suppeditetur. Pisces quoque, nimia quantitate, homines in hunc morbum proclives reddere, mihi videtur : Huc pariter accedit inertia, quae quidem homines cujusvis aetatis, ubique

* Hic loci notare licet, ovium luem, scrofulam quam maxime referre ; et ego certior factus sum agnos, in pascua palludosa, ineunte vere, quo brevi saginentur, depulso, mesenteriae glandularum tumoribus affici, dum alii ejusdem gregis, qui pascuo jejuno vescuntur, optima sanitate fruuntur.—Vid. White on Scrofula,

que locorum, in morbos opportunos reddit ; novi ego vegetos ac robustos, qui, postquam inertiae et vitae sedentariae indulgere coeperant, scrofula male vexabantur. Infantes a partu, vel potius a secundo aut tertio aetatis anno, ad leptimum, hac proclivitate maxime afficiuntur ; sub pubertatem, morbus saepe decedit ; nonnunquam tamen post pubertatem vel oritur, vel perstat. Mares foeminis procliviores esse fertur ; nulla vero aetas, aut sexus, orisve color, a malo immunes sunt.

CAUSÆ EXCITANTES.

Causas praedisponentes et excitantes a se invicem dignoscere arduum est ; ideo quod illae, certis gradibus auctae, in has mutantur. Quaedam regiones situsque locorum videntur esse causae excitantes ; in aliis magis, in aliis minus
inva-

invalefcit fcrofula, et in Magna Britannia magis quam alibi locorum graffatur ; Comitatus Lancastriae et Suffolciae numero, qui hoc vitio laborant, infignes effe feruntur *. Robertus Saunders glandularum tumores in Comitatibus *Rungbore* ac *Boutan* plurimum invalefcere refert †. fexta incolarum parte morbo tentata ; endemie graffari putat, quod ex quadam aëris, prope montes, ubi folum et fruges fimilia funt, conftitutione oriri cenfet. Clar. Hunter fcrofulam inter climata 40^m. et 60^m. potiffimum dominari ; in regionibus calidioribus aut frigidioribus vix unquam fe oftendere, opinatur. Haec obfervatio magna ex parte vera mihi videtur, eo quod caufis excitantibus adnumeranda funt calor et frigus, in hifce regionibus fubito faepe fe invicem

* Vid. White on Scrofula.

† Vid. libellum cui titulus, “ Some Account of the Vegetable and Mineral Productions of Boutan and Thibet.”

invicem excipientes. Clar. Cullenus, ver inter causas scrofulae excitantes recensuit; coelumque apud nos hac anni tempestate subitas ac frequentes mutationes subire, fatis observatione constat; hinc ratio redditur, quare partium Orientalium Magnae Britanniae incolae scrofula potissimum afficiantur; in his enim oris magnae tempestatis vicissitudines observantur; et pariter quare hic loci magis plerumque, quam alibi gentium, in quibus ficcius, magisque sibi constans est, malum graffetur, ex eodem principio, aliqua saltem ex parte explicari potest.

Nutrices alumnos labe strumosa inquinare fertur; haec autem sententia, quippe quae Clar. Culleni, Hunteri, White, aliorumque experientiae repugnat, prorsus respuitur: Ubi de causis praedisponentibus agimus, pravum nutritum infantes, corpora ipsorum infirmando, in morbum opportunos reddere posuimus.

Scrofula nunquam contagione oriri videtur *.
 Malum variolarum infitione una cum illarum
 viro corpus infici creditum est ; haec autem o-
 pinio, ob rationes supra allatas, jam exploditur ;
 praeterea experientiae et observationi clar. Cul-
 leri, qui contendit scrofulam variolas naturales
 saepius quam arte infitas sequi, repugnat ; et
 quando variola infantes strumosos etiam corri-
 pit, tantum abesse ut morbum adaugeat, ut e-
 tiam signa aliquamdiu levet, cujus plurima qui-
 dem exempla vidi. Cum tamen scrofula saepe
 brevi post variolas se ostendit, variola igitur cau-
 sa excitans haberi potest. Scrofula pariter saepe
 rubeolam sequitur, et omnia quidem exanthe-
 mata quibus aetas infantilis obnoxia est ; et
 mihi persuasum est, haec causarum excitantium
 instar agere, corrumpendo nimirum illam soli-
 dorum conditionem, quae ad scrofulam praeca-
 vendam necessaria est, quaeque non aequè in
 infantibus

* Vid. Cel. Cull. First Lines, p. 373, Vol. iy.

infantibus ac in adultis pollet. Quapropter illi facilius ac saepius struma afficiuntur. Scrofula nonnunquam omnium aetatum homines, post febres continuas, quae aegrotantium corpora infirmant, adoritur.

Magnarum urbium aer scrofulae causa excitans saepe habitus est. Exinanitiones, five naturales, five arte factae, suppressae; vis externa, seu contundendo, luxando, quovisve alio modo agat; acria, five ad corporis superficiem, five ad canalem alimentarium, resorbeantur, scrofulam movent: Nec non luem veneream, rachitiden, ac pariter pertussin, excipere fertur: Denique affectus animi deprimentes ad morbum excitandum plurimum conferunt.

CAUSA PROXIMA.

Humorum acor olim, postea humorum lentor et ipiffitas, et nuper acrimonia a Culleno, aliisque, pro causa proxima habita sunt. Cum duae priores sententiae a nemine, quod sciam, vindicentur; cumque Cullenus ipse de acrimonia operandi modo plane haereat, et illam nullo modo verisimilem esse putat, tali causae immorari nolo. Hoc unum, modi quo haec acrimonia agat rationem reddendi difficultate praetermissa, percontari fas sit, quomodo haec acrimonia, quam etiam haereditariam nonnulli putant, e corpore egreditur, cum morbus saepe sponte discedat: Si mali causa haec acrimonia sit, nonne corpori infixam et immotam semper, morbusque pariter, donec acrimonia remediis expulsa fuerit, semper persistet, oportet? A-

liam

liam igitur theoriam, singularem nimirum systematis lymphatici constitutionem, proponit clar. Cullenus. Laxitatem hujus systematis pro causa proxima habet clar. Ruffel. Neutri autem harum assentiri possum; quia, ut observat celeberrimus noster Professor Monro, ossa, caeteraeque corporis partes, saepe malo afficiantur: Omnibus itaque morbi signis, causis excitantibus, remediisque, perpenfis, causam morbi proximam peculiari cuidam totius corporis *atoniae*, vel *laxitati*, ascribendam esse puto, qua systema lymphaticum, prae aliis corporis partibus, afficitur; hanc corporis statum, *dissolutionem vivam*, nisi forsan specie tenus absonum est, et ab hominum opinione alienum videatur, appellarem: Haec theoria atoniae, vel laxitatis posita, plura scrofulae signa exponi possunt.

R A T I O

RATIO SYMPTOMATUM.

Cum causa morbi proxima in quadam totius corporis peculiari, vel sui generis, laxitate, et atonia consistit, machina muneribus suis fungendis impar evadat, oportet; hinc vasa ad humores propellendos non valeat; vasorum itaque oppilatio, inflammatio, et quae hanc sequuntur, oriantur necesse est: Cum autem venae resorbentes, prae aliis partibus, ut observatione constat, magis afficiantur, mirum non videbitur, si morbi signa in illis primo plerumque se manifestent; si unicum solummodo valculum laxum evadat et obstruatur, tumor, inflammatio. et quotquot hanc consequuntur, forsitan non oriantur; si vero plurima vascula simul oppilentur, tumores, inflammatio, &c. manifeste se ostendant, oportet. Hoc simplici principio et pendere

dere et explicari posse omnia hujus mali signa
 mihi videntur. Laxitas vel atonia oppilationi,
 haec vero tumori, et plerumque inflammationi,
 tristisque, quae superveniunt, signorum cohorti,
 ansam praebent. Modo nonnulla, modo omnia
 alicujus partis vasa, hoc vitio tentantur: Cum
 pars tantum vasorum ingredientium aut exeun-
 tium cujusvis glandulae aut corporis cavi hac
 debilitatis specie afficiuntur, vel plus justa ex-
 halare, vel non omnino resorbendi capaces esse
 possunt. Si hoc eveniat, glandulae munera, vel
 quodammodo impediuntur, aut effusio in ca-
 vum, cui haec vasa inserviunt, praeter naturam
 fiat oportet; si autem haec vasa muneribus suis
 fungendis idonea iterum reddantur morbi signa
 evanescent; omnibus vero vasculis affectis, hu-
 mores in cavo vel glandula stagnent, omniaque
 tali vitio conjuncta pro situ et munere horum
 vasorum eveniant, necessario sequuntur. Mor-
 bus in colli glandulis et pulmone, quippe qui
 causarum excitantium, caloris nimirum et fri-
 goris

goris coelique mutationum viribus, prae aliis corporis partibus, obijciuntur : Propter eandem rationem, articuli pariter saepe laborant ; nam vi externae, contusioni, variisque casibus, obnoxii sunt ; huc accedit, quod in his vis vitalis debilior est. Mesenteriae glandularum tumores ex alimentis acris, aliisque causis excitantibus, aut saepe ex causis praedisponentibus solis diutius admotis, jamque causarum excitantium instar, praesertim in iis proclivitate affectis, operantibus, suboriri queunt. Abdomen tumidum ex aëre, propter pravam alimentorum concoctionem, intra intestina extricato, maxima ex parte pendere videtur ; glandularum enim tumores raro tanti sunt, ut ad hunc effectum praestandum valeant. Haud facile ratio redditur, quare tumores strumosi pus, tam boni moris ac tumores *phlegmonodei* non effundant ; ad hoc enim expediendum, de puris natura ac indole liquido nobis primo constaret, necesse est ; hinc tamen forsitan quodammodo pendere videretur, quod
phlogosis,

phlogosis graviori inflammationi stipetur, cursumque suum citius quam struma percurrat.

Macies et debilitas sine fine augentur, eo quod concoctio sit prava, alimentaue chylum idoneum suppeditare non possint, neque in sanguinem, propter *mesenteriae* glandulas infarctas, transire queat.

Artus, ineunte coxendicis affectione, plus justo longior factus, ex humoribus in articuli cavum effusis, una cum clavicula pendere mihi videtur; hinc enim fiet, ut ossis caput e loco suo deorsum trudatur; et ejusdem abscessu aperto, humoribus foras effusis, brevioris facti Anchylosis, ossiumque superficiei exulceratio, rationem liquido reddunt.

Hic loci de hecticae causa, quae ultimum scrofulae stadium semper comitatur, aliquid dicere, haud abs re fore videatur: Quia haec
febris

febris puri resorpto tribuitur. et nonnunquam huic malo supervenit, antequam talem causam adesse suspicari possumus ; et, quia pariter genu suppuratio hecticam multo tardius quam similis pulmonis affectio accendit, licet puris quantitas plerumque sit multo major in illo quam in hoc. Hujus rei rationem reddere conabor, dicendo, hecticam supervenire illi corporis conditioni, quae plerumque plus minus adest, vel cum viscus vitae necessarium, qualis est, e. g. pulmo, brevi ita afficitur, ut fabrica ipsius organica permutetur ; vel cum morbus partis, non adeo vitae necessariae, tamdiu persistit, ut corporis vires insitae damno, in morbi decursu allato, resarciendo pares non sint.

D I A G-

D I A G N O S I S.

Scrofulae signa, in morbi historia tradita, adeo singularia sunt, ut multis de hac parte opus non sit; colli tumores, ab his qui steatomata vocantur, facile distinguuntur; haec enim molliores sunt, et telam cellulofam occupant; hujusmodi tumores tamen in habitu strumoso, vel ex eadem causa, vel ex alia pendentes, occurrere possunt; quanam vero ex causa oriantur, rebus comitantibus perpensis, judicare potuerimus; si tumores strumosi in aliis corporis partibus existant, si labium superius et columna nasi tumida sint, caeteraque proclivitatem strumofam stipantia adsint, facile a steatomate vitium secernitur: His pariter signis scrofula a pluribus aliis morbis secernitur; quales sunt vermes intesti-

norum, qui signis supra dictis a scrofula mesenterica dignoscuntur. Tumores strumosi a *phlogisticis*, iisdem signis, aliisque in morbi historia traditis, secernendi sunt; pariterque ex eo quod tumores *phlogistici* rubriores magisque inflammati sint, stadia sua citius percurrant, et inter suppurandum, pus ad punctum formetur; quae omnia in tumoribus strumosis contraria sunt.

Tumores strumosi forsitan a schirro internosci possunt, ex eo quod illi, in genera mobiliiores et molliiores sint, et dolore minus afficiantur. Praeterea tumor strumofus subito saepe evanescit, aliis alibi corporis enascentibus; has vero mutationes schirrus nunquam subit; in mammarum testiumque struma axillarum glandulae, chordaeque spermaticae raro afficiuntur. In harum autem partium schirro res plerumque longe aliter se habet; nam axillarum glandulae, chordaeque spermaticae jam vitii participes sunt. Omnibus,
 quae

quae proclivitatem strumofam saepe comitantur,
 singularibusque signis, quae in morbi historia
 narrantur, perpenſis, characteres, quae ſcrofu-
 lam a quibusdam aliis morbis ſecernant, ſi luem
 veneream excipias, quae nonnunquam haud fa-
 cile a ſtruma dignoſcitur, monſtrandi opus non
 erit. Virus autem venereum per varias corpo-
 ris partes veſtigiis ejus conſequi poſſumus ;
 glandulae colli, vel articuli, lue venerea raro
 tentantur ; oſſa vero duriora, media potiſſimum,
 ſaepe afficiuntur. Hic loci obſervatio generalis
 ſubjici poteſt, luem nempe veneream nunquam
 effectus ſcrofulae internae ſimiles edere ; igitur
 cum ſcrofula externa ſola, quam interdum ſi-
 mulat, confundi poterit lues venerea. Ad ſcro-
 fulam a lue venerea ſecernendam aliis ſingulari-
 bus illius ſignis, quorum nonnulla plerumque
 adſunt, adjuvabimur ; pariterque ex eo quod
 ulcera, aliaque ſigna, hydrargyro non cedant.
 Scrofula et lues venerea ſaepe ſimul in eodem
 homine adfuere ; hoc forſitan hinc pendet,
 quod

quod virus venereum in proclivitate strumosa
causae excitantis instar agat.

P R O G N O S I S.

Scrofulae eventum praesagire difficile est ; si morbus sit externus, tumor non sit praeter modum magnus, aegrotansque sit juvenis, et haud macie extenuatus, exitus erit plerumque faustus ; si autem tumores numero augeantur, et aegre sanentur, vel si abscessus sint magni, tunc prognosis ex morbi progressu, duratione, remediumque effectu, colligenda est. Scrofula mesenterica, licet saepe lethalis, non tamen omni exemplo exitium affert ; si ineunte morbo probe occurratur, corporisque vires non multum imminuantur, eventus faustus saepe sperandus est.

De phthisi jam confirmata nihil boni, quod ego sciam, praedicendum est. Cum res ita se habeat, nullus lapis non movendus, quo morbi tam certo lethalis impetui occurratur. Postquam morbus generalis diu persteterit, corpusque macie multum extenuatur, ex his plerumque colligere fas est, siue scrofula sit interna, siue sit externa, si hectica supervenerit, mortem tandem, siue magna errandi formidine, fore expectandam; in hac regula generali unicum exemplum excipiendum est, cum nimirum ossa vel articuli earum corporis partium, quae chirurgi manu rescindi, siue vitae discrimine possint, morbo afficiantur, cumque harum partium affectio maciei et hecticae causa sola est; tunc quidem exitus faustus saepe sperandus est.

R A T I O

R A T I O M E D E N D I.

Haec tria consilia complectitur.

I. Causae remotae corrigendae et evitandae sunt.

II. Systema universum roborandum est.

III. Quaedam signa levanda sunt.

I. Causae remotae potissimum corrigendae et evitandae sunt, animum in hoc advertendo, ut infantes probe nutricentur, et exerceantur, ut aer, diaeta, et vestimenta sint bona, et nutrices munditiei observantissimae sint. Infantes neque diutius eodem tempore, neque justo saepius lactandi sunt; neque ventriculum lacte distendendo

dendo consopiani sunt ; neque saepius aut diutius justo dormiant ; de nutricis lacte nobis bene constare debet, nutrimenti boni fatis contineat oportet ; lactis enim, aequae ac cujuslibet alius humoris, secretio potest esse imperfecta ; multum abest, ut aer quem pueruli in cubiculo, ubi nutricentur, respirant, sit bonus ; aer impurus omni aetati, et potissimum infantili, noceat oportet ; quapropter aer cubiculi quam frequentissime renovandus est, et opera danda est, ut sit ficcus ac purus ; aer magnarum urbium, et loca humilia ac humida, quam maxime potissimum a proclivibus vitanda sunt. Exercitatio, tum ad corrigendam tum admovendam proclivitatem strumofam, plurimum pollet ; infantesque, omni modo quo fieri potest, exercendi sunt. Balneum frigidum est species exercitationis, et marinum, ut experientia constat, in hoc morbo plus prodest ; hoc inde fit fortasse, quod aer marinus sit purior, quod exercitatio major sit, quodque pariter balneum marinum magis stimulat et roborat.

borat. Hoc, omni scrofulae stadio, si inflammatio, aut *diathesis phlogistica*, non adunt, plurimum prodest. Mundities pariter, quae pro exercitationis specie habenda est, ad proclivitatem strumofam tollendam et praecavendam prorsus necessaria est. Ufus regularis corpora infantum aqua frigida lavandi, quando balnei frigidi non datur opportunitas, et frictio inter corpus linteis siccandum, effectus quam maxime tonicos edent, et non solum ad scrofulae, sed plurimis aliis morbis, occurrendum faciant; praeterea, corpus adeo roborant, ut infantes morbos, quibus opportuni sint, melius tolerant. Vestes anni tempestate accommodandae sunt; tempore hyemali ac verno, pro coeli temperie, calidiores esse debent, et lanula forsitan, pannus bibulus et mollis, temperiem magis aequabilem toto corporis superficiei servabit. Diaeta levis, facilis coctu, nutriens, et roborans esse debet; cibus animalis a multis in hoc morbo damnatur; diaeta vero, maxima ex parte e carnibus praeparata

rata omnibus aliis anteferenda, ut plurimum experientia docet. Liqueores e byno confecti, si illam speciem fortasse, vulgo *porter* dicta, excipias, vitandi sunt; sed vinum, praesertim Lusitanum, aquae frigidae et purae paullo dilutum, omnibus aliis anteponendum est. Plenitudo nimia praecavenda est. Omnes rationes, quibus opportunitas strumosa corrigenda et submovenda est, in quovis morbi stadio prorsus necessariae sunt. Haud raro evenit, ut e pluribus infantibus, ex iisdem parentibus genitis, unus, parentum suorum deliciolum, mollius curatum, scrofula vel aliis morbis afficiatur; dum caeteri infantes, qui durius eodem tempore tractabantur, horum morborum immunes persiste-
runt, et plurima hujus rei exempla novi: Hinc liquido patet, quantum in hoc animum intendi debet, et idonea infantibus alendis cura adhibeatur. Plurimum causarum excitantium, quales sunt vis externa, exanthemata, caeterique morbi, quibus aetas infantilis obnoxia est, vitatio

difficilis erit ; si autem diligenter et attente ad opportunitatem corrigendi et praecavendi rationes, quas supra monstravimus, incumbatur, corpus caufarum excitantium viribus minus cedit. Coeli tempestatisque noxis, vestibus idoneis, migrandoque in loca ubi noxae minus invalescunt, aliquatenus occurreretur *. Magnarum urbium aer cum ruris commutari potest ; et exertiones solitae forte suppressae restituendae sunt, ut res nata monstraverit.

II. Consilium absolvitur corpus roborando, quod praestatur,

1mo, Animum ad ea, quae supra de proclivitate corrigendi et vitandi ratione attulimus, ad aëra, exercitationem, diaetam, vestimenta, &c. intendendo ; et,

2do,

* Vid. Cel. Greg. de Morbis Coeli Mutatione Mendendis.

2do, Medicamentis tonicis et stimulantibus.

Tonica principia videntur esse, cortex Peruvianus, ferrum, aquae per venas metalli fluentes, balneum marinum, aqua calcis, aer fixus, et vinum Lusitanum. Stimulantia sunt, hydrargyrum, sales medii, et guaiacum; haec omnia non modo ad secundum consilium, modo inflammatio aut *diathesis phlogistica* non adsint, exequendum plus minus idonea sunt; sed etiam in omni proclivitatis exemplo pro re nata adhiberi debent.

Cortex Peruvianus medicamentum efficacissimum est, et diu multumque contra hunc morbum laudatus est. Modus hoc remedium, aeque ac quodlibet aliud postea memorandum, praescribendi, tempusque per quod continuari debet, e rebus circumstantibus pendeat, quae medico prudenti dijudicandae sunt; neque ulla regula generalis, quae multis exemplis accom-

modare

modare queat, facile excogitanda est. In tempus diuturnum plerumque propinari debet ; et simul opera danda est, ne forma, quae aegrotanti fastidium moveat, praescribatur ; si pulvis, vel decoctum, vel infusum, ingrata sint infantibus, forma clysmatis injici potest ; varii modi tentandi, donec ille qui minimam molestiam cieat, inveniatur.

Ferrum.—Diversa ex hoc praeparata, quales sunt ipsa rubigo, sal martis, tinctura martis cum spiritu salis, flores martiales contra rachitiden a clar. Boyle laudatae, valde prodesse queant, et subsidium haud leve cortici, quotiescunque naturae morbi recte sunt accommodata, ferent. Aquae per venas ferri fluentes pariter prodesse invenientur ; nec non plurium fontium aquae, et forsitan *Bathoniae Thermae*, ad hunc morbum medendum conferant : Utcunque se res habeat, exercitatio inter his aquis utendum, ad hoc consilium complendum faciat.

Balneum

Balneum frigidum marinum apud omnes remedium scrofulae efficacissimum habetur : Clar. Cullenus, alique, hoc auxilium omnium utilissimum fuisse asserent. Sed hoc potissimum, aequè ac remedia supra laudata, in longum tempus continua dum est ; si enim in ipsius usu aeger brevi solummodo perstiterit, nihil profeceris ; mensem, imo annum, aut longius, prout usus postulat, obtinere debet. Balneum marinum omnibus aliis anteponitur ; si forte frigidius sit, quam aegri quibus vires fractae sunt, idem facile ferant ; in his exemplis aqua primo calefieri debet, et paulatim frigidior utenda est, prout aeger ei assuescat, aut corporis renitentis vires augeantur.

Aqua calcis.—Hanc olim in scrofula profuisse vidi, utrum sola, an tonicis vegetabilibus, infusi forma, conjuncta propinetur ; quod ubi de venas lymphaticas stimulandi modo differemus, adnotabimus.

Aer fixus.—Aqua aëre fixo saturata, cum sit medicamentum tonicum efficax, strumae curandae valde idonea sit. Nemo, quod sciam, hanc tanquam hujus morbi remedium memorat; sed, ob vires ejus roborantes bene notas, huic morbo medendo apprime accommodari colligerem; et forsitan ferro connuptus plus pollebit.

Vinum Lusitanum, de hoc supra tanquam diaetae parte tractavimus; majori vero copia, medicamenti vice propinatum, contra hunc morbum plurimum pollet; et in quibusdam exemplis fatis larga quantitate praescriptum, quam maxime proderit; una cum cortice praecipi potest; plerumque vero corticem et vinum separatim exhibenda duco; inde enim fiet, ut utriusque vires majorem ederit effectum.

His corpus roborandi modis magnum auxilium ferent medicamenta stimulantia, quorum efficacissima sunt, hydrargyrum, sales medii, et guaiacum.

Hydrar.

Hydrargyrum.—Magna datur sententiarum varietas de usu hujus medicamenti in scrofula. Multi revera nocere contendunt ; dum alii summis laudibus efferunt. Clar. Cullenus nunquam in usu suo profuisse inquit. Cum autem effectus, quos morbus edit, pro parte affecta, maxime sint diversi, cumque hydrargyrum horum aliis, aut quibusdam eorundem stadiis profit, aliis vero obfit ; hinc forsitan sententiarum diversitas profluxit. Praeterea, certa hydrargyri praeparata, modus exhibendi, dosis quantitas, quae diversitas quodvis fere medicamentum aut nocivum aut salutare reddat, hydrargyrum pariter perniciosum aut salubre faciat, et certe hoc remedium sine vitae discrimine larga manu exhiberi nequit ; et nunquam fortasse, si vel *diathesis phlogistica* adfit, vel pulmo afficiatur, vel si ulcera praeter modum inflammentur, aut corpus macie macrescit, aut hectica supervenit, praecipendum est. Tentamine a clar. Fothergill, in observationibus Medicis Londin. de usu et utilitate corti-

cis Peruviani in scrofula edito. calomel dosibus parvis, ad cortici subsidium ferendum, commendat. Wiseman, Caroli II Regis chirurgus, qui plurimorum scrofulae exemplorum historias memoriae prodidit, calomel large praescripsit; tantamque huic remedio fidem habuit, ut, absque quibuldam ex hydrargyro praeparatis esset, omnem scrofulae medendi spem abjiciendam esse, affirmare non dubitaverit. Van Swieten mercurio corrol. sub qui nunquam fere expectationem fallere habebatur, corporis habitum mutandi consilio, fidenter usus est. Alii, qui multa scrofulae exempla viderunt, calomel enixe commendant *. Omnibus perpensis, hydrargyrum, quibusdam scrofulae exemplis, quam maxime profuturum esse colligerem. Omnium ex hydrargyro paratorum, calomel, uti vulgo nominatur, efficacissimum videtur. In scrofula *mesenterica*, quando tumores, ineunte fere morbo, doloris

* Vid. White on Scrofula.

loris expertes, inertiaque torpent, quam maxime profuisse novi, et unicum videtur esse medicamentum, cui in illa scrofulae specie fidendum sit; huic enim morbi stadio, viribus suis stimulantibus, ac recludentibus, actionemque venarum resorbentium promovendo, ut in hydrocephalo constat, proprie accommodari videtur. Dosibus parvis, neque diutius continuatis, inter cubitum eundum praecipiendum censeo. Complures infantes, multis primi scrofulae *mesentericae* stadii signis affectos, calomelanas dosibus parvis, inter praeparandum ad variolarum insitionem, per duas septimanas hora somni exhibitis, permutando simul, dietam concoctu difficilem, plenitudinem, aëra impurum, &c. diaeta levi, aëre puro, exercitatione idonea, &c. parentibusque simul curantibus, ut eorum, quae infantibus suis tantum profuerunt, usus satis diu perstaret, penitus convaluisse novi.

Inter sales, qui huic morbo prodesse feruntur,

aqua marina multum laudatur. Clar. Ruffel, multique auctores, multa, in quibus hoc remedium insigniter profuit, exempla memorant. Regulae aquae marinae exhibendae sunt plerumque eadem ac aliorum salium, quae in hac affectione commendantur. Usus diu, intervallis idoneis tamen interpositis, perstare debet; eaque debet esse dosis, ut catharsis praeter modum non augeatur, neque corpore macie confecto propinandae sunt. Soda et spongia usta ab aliis multum pariter laudantur.

Guaiacum, quatenus stimulat, in quibusdam scrofulae exemplis proficiat; hoc remedium, aqua calcis solutum, quod in veterum pharmacopoeiis Aqua Benedicta vocatur, non sine fructu adhibitum novi.

Inter haec omnia facienda, probe ad animi statum advertatur necesse est; potissimum ab affectibus animi deprimentibus cavendum est.

Pathe-

Pathemata excitantia, quippe quae corpus grate stimulant, fovenda sunt. Tactus regius, quae scrofulae medendo adeo vigebat, animum et corpus stimulando, nec non exercitatio inter iter faciendum, nonnihil profecerunt.

III. *Consilium*.—Quaedam hujus morbi signa esse possunt, quae duo priora consilia non complectuntur. In quibusdam exemplis, ubi corpus praeter solitum irritabile fuit, et exulcerationes pervicaciores fuerunt, cicuta exitu secundo praescripta fuit; et multum a multis scriptoribus, ad tumores pariter strumosos resolvendos, laudatur; nec defunt scriptores, qui cicutam in utroque exemplo profuisse asserunt; sed ex proprio penu nihil de interno cicutae usu in hoc morbo haurire possum.

Dolores graviores, et pervigilia opio levanda sunt. Catarrhus superveniens, hirudinibus, vel cucurbitulis cruentis, pectori admotis, vel si

diathesis

diathesis phlogistica adest, sanguinis e brachio detractio inhiberi potest; si tussis sit molesta, opio levanda est. Venienti catarrho, quippe qui sit stadium unicum morbi, cui mederi potest, quam primum occurrendum.

Cujuslibet tumoris strumosi suppuratio, si qui fieri possit, praevenienda est; ad hoc cicutae cataplasmata plurimum laudantur. His solis ego nullatenus fidere possum; cicutae autem cataplasmata, sacchari saturni solutione adjecta, tumoribus strumosis resolvendis, utilissima novi. Quando tumores sunt prope aut circa articulos, suppuratio eorum praecipue occurrenda est, et fasciae primae notae auctoribus commendantur; hujusmodi tumores vesicatoriorum articulis admotorum stimulo resoluti sunt. Profundioribus dorsi tumoribus, spinam distortam stipantibus, fontanellas utiles fuisse scio. Tumorem nullo remedio solvendum, praesertim si articulo prior, aut praeter solitum magnus sit, semper aperiendum

aperiendum suaderem ; *setacea*, in quibusdam exemplis, huic consilio melius respondebunt. Ulcera, corporis vires augendo et sustinendo, potissimum conglutinantur ; si hoc fiat, saepe sanantur ; cum autem expectatio nostra fallitur, diversa externe admoventur ; vitrioli caerulei solutio cum fasciis idoneis saepe hujusmodi exemplis bonis avibus applicantur. Ulcera sacchari saturni solutione, aut aqua calcis lavata, saepe meliora facta sunt. Aqua marina pariter secundo eventu adhibita est. Cullenus lintea aqua pura madefacta commendat.

Unguenta astringentia et stimulantia nonnunquam necessaria sint. Unguenta saccharo saturni, et mercurio praecipitato rubro, cataplasmata ex cicuta et aqua marina conflata, commendata sunt, et mirrha aqua calcis soluta saepe bono exitu usus est clar. White.

Auxilia jam designata pluribus scrofulae externae

ternae signis facile accommodari poterunt: Ophthalmia autem, quae tantum doloris ac molestiae hoc morbo laborantibus haud raro faceffit, remedia singularia sibi vindicat. Sanguis e partibus affectis missus, si inflammatio sit praeter modum gravis, collyriaque e saccharo saturni quam maxime proderunt. Quando inflammatio est praeter solitum pertinax, unguentum mercuriale mitius oculo inditum profuit. Pulveres astringentes, axungiae porcinae commixti, eodem modo admoti, optimos ediderunt effectus. Aluminis semunciam in decocto cort. Peruv. libra solutam, fomenti frigidi forma, subinde usurpandam, et hujus guttas pauculas oculis instillandas, commendat clar. Pellier. Decoctum corticis Peruviani aqua calcis commixtum, a quibusdam non sine successu exhibitum est. In hoc ophthalmiae specie dolor plerumque quam maxime acutus est; ad hunc levandum collyrium e laudano et aqua rosarum compositum saepe usurpatum est. Ad hoc signum, gravemque

oculi

oculi mobilitatem, qua stipatur, levanda, decoctum foliorum Hyosciami, lacte tepefacto commixtum, optimo cum eventu usus est Pellier. Jussit pariter ut aegrotans oculos vaporibus hujusce decocti calidi, decem minuta mane et vespere per dies quindecim, objiceret ; nec non plurimis ophthalmia strumosa laborantibus, unguento ex hydrargyro, zinco, et plumbo confecto, et decocto supradicto usus, magnum levamen attulit.

F I N I S.

